

KRAJOWA IZBA KOMUNIKACJI ETHERNETOWEJ

ul. Lindleya 16, 02-013 Warszawa
tel. + 48 22 2928700, fax +48 22 2928701
www.kike.pl, e-mail: biuro@kike.pl, grap@kike.pl
KRS 0000316678, REGON 141637224, NIP 9512270210

Warszawa, dnia 18 listopada 2024 r.

DKKIKE-1536

Sz. P. Dyr. Wojciech Szajnar
Centrum Projektów Polska Cyfrowa
ul. Spokojna 13A
01-044 Warszawa

Sz. P. Dyr. Marcin Łukasiewicz
Ministerstwo Cyfryzacji
Departament Telekomunikacji
ul. Spokojna 13Ah
01-044 Warszawa

Szanowni Panowie Dyrektorzy,

działając w imieniu Krajowej Izby Komunikacji Ethernetowej (dalej jako KIKE), w odpowiedzi na wezwanie do zajęcia stanowiska przez naszą Izbę, w nawiązaniu do przeprowadzonych w dn. 12.11.2024 r. warsztatów dotyczących nowej interwencji na budowę ultraszybkich sieci w ramach Krajowego Planu Odbudowy (KPO) przekazujemy stanowisko KIKE w przedmiotowej sprawie.

Zanim jednak odniesiemy się do przedstawionych w dn. 12.11.2024 propozycji chciałbym podkreślić, iż zdaniem Izby **dalsze działania w zakresie finansowania rozbudowy sieci szerokopasmowych z środków publicznych powinny być realizowane na bazie programu Fundusze Europejskie na Rozwój Cyfrowy (FERC)**. Program ten posiada znacznie szerszy horyzont czasowy, pozwalający na inwestycje nawet do końca 2029 roku, tj. o 3,5 roku dłużej niż w przypadku celu C.1.1.1 KPO. Realizacja projektów w ramach FERC pozwoliłaby zatem:

- a) zmniejszyć ryzyko niepowodzenia konkursów (czego dowodem fakt, iż w ramach naborów KPO/FERC lat 2023/24 największy odsetek zaadresowanych obszarów konkursowych zanotowano właśnie w naborze 1.1 FERC),

Razem możemy więcej!

- b) zmniejszyć ryzyko niepowodzenia przedsięwzięć dofinansowanych z powodu krótkiego (i coraz krótszego) okresu realizacji, zamkniętego datą 30.06.2026 (lub 31.08.2026),
- c) w bardziej równomierny i zrównoważony sposób wykorzystać potencjał rynku telekomunikacyjnego i jego zaplecza wykonawczego.

W świetle powyższych faktów **ze zdziwieniem przyjęliśmy propozycję przesunięcia niemal 500 mln euro z priorytetu I do priorytetu II FERC, przegłosowaną na VI posiedzeniu Komitetu Monitorującego FERC dn. 05.11.2024.** Propozycja ta de facto uniemożliwi dalsze inwestycje w sieci szerokopasmowe współfinansowane z środków UE po 01.09.2026 na okres min. 3-4 lat. Jednocześnie nie została ona uzasadniona postępowaniem rzeczowym wdrażania programu, jako że – zgodnie z danymi MFiPR – realizowane umowy pokrywają zaledwie 45,1% wskaźnika lokali mieszkalnych, planowanych do objęcia zasięgiem sieci NGA.

Uważam, iż powyższa uwaga powinna mieć kluczowe znaczenie dla kontekstu planów w zakresie dalszej inwestycji celu C1.1.1 KPO. Jakkolwiek bowiem pozytywnie oceniamy przedstawione propozycje wariantowe (o czym poniżej), to każda z nich wiąże się z wysokim ryzykiem niepowodzenia, zarówno w zakresie ilości składanych wniosków, jak i możliwości ich skutecznej realizacji w jeszcze krótszym horyzoncie czasowym, obejmującym maksymalnie okres 14 miesięcy.

Przechodząc do samych przedstawionych propozycji, w opinii KIKE **najskuteczniejszą formą zwalczania wykluczenia cyfrowego byłoby wdrożenie Wariantu 1, tj. realizacja naboru w oparciu o pomoc de minimis.** Zdajemy sobie sprawę, iż pewnym ograniczeniem może być limit pomocy de minimis, wynoszący 300 tys. euro, jednakże z informacji uzyskanych od naszych członków wynika, iż nie stanowiłoby to problemu z uwagi na

- a) bardzo niski poziom wykorzystania tego limitu przez większość przedsiębiorców telekomunikacyjnych,
- b) brak realnej możliwości realizacji inwestycji w większej skali we wskazanym przedziale czasowym.

Warto w tym miejscu przywołać doświadczenia analogicznego instrumentu, jakim były pożyczki szerokopasmowe. Doświadczenia te wskazują, iż **dla projektów rozpisanych na kilkanaście miesięcy proponowana skala interwencji (ograniczona limitem pomocy de minimis) wydaje się być optymalna.** Wedle danych BGK w ramach IF POPC łącznie podpisano 91 umów pożyczkowych, a średnia wartość pożyczki wyniosła 2,5 mln zł, przy czym wartość ta została mocno zawyżona pojedynczymi pożyczkami dla dużych PT, w tym w kwocie powyżej 50 mln zł. Realna kwota projektów oscylowała więc w granicach 1 mln zł.

Co ważne i godne podkreślenia, 96,7% beneficjentów tego instrumentu stanowili mali i średni przedsiębiorcy telekomunikacyjni, co wskazuje zarówno na duże zapotrzebowanie na kapitał, jak i potwierdzoną zdolność rynku do wchłonięcia takiego zastrzyku gotówki, pomimo trudności w postaci np. pandemii COVID-19. Oznacza to, iż pożyczki szerokopasmowe obsługiwały zbliżony do możliwości IV naboru KPO zakres, jak i czasookres inwestycji. Co więcej, korzystała z nich grupa docelowa firm, które CPPC zidentyfikowała podczas prac przygotowawczych IV naboru KPO, tj. przedsiębiorcy mali i mikro, nie będący dotąd beneficjentami środków dotacyjnych.

Podsumowując, **założenia przedstawione w Wariacie 1 wydają się maksymalizować szanse powodzenia interwencji** biorąc pod uwagę następujące założenia: uproszczony sposób aplikowania, ciągły tryb oceny,

uproszczony system oceny, rozliczanie na podstawie stawek jednostkowych w systemie refundacyjnym, uproszczone wymagania techniczne oraz w zakresie dostępu hurtowego.

Natomiast w celu zapewnienia możliwie najwyższej jakości budowanych sieci szerokopasmowych, jak i minimalizacji ryzyka „blokowania” białych PA, **KIKE proponuje uzupełnienie zasady „kto pierwszy, ten lepszy” dodatkowym kryterium punktowym. Punktowaniu podlegać powinna naszym zdaniem bliskość własnej sieci do PA obejmowanych zasięgiem składanego wniosku.** Uszczegóławiając, proponujemy aby premiowano odległość do najbliższego węzła własnej sieci szerokopasmowej, który to węzeł Wnioskodawca byłby zobowiązany wskazać w składanym WoD. Punktacja powinna być maksymalnie uproszczona i wystandaryzowana, tak aby z jednej strony uniknąć spowolnienia procesu oceny, a z drugiej zapewnić przejrzystość zasad naboru. Wskazana odległość od węzła sieci własnej byłaby następnie weryfikowana przez eksperta UAE.

Istotą powyższej propozycji jest uwzględnienie w projektach KPO preferencji dla „lokalności”, rozumianej jako obecność danego operatora na obszarze, na którym zamierza budować sieć KPO4. Jak wielokrotnie podkreślało CPPC, celem ustalanych reguł konkursowych winno być zwiększenie ilości wniosków wysokiej jakości, zapewniających późniejsze wywiązanie się ze zobowiązań umownych. Ponadto, preferencja dla bliskości geograficznej pomiędzy siecią planowaną a istniejącą pozwoli osiągnąć szereg innych korzyści:

- a. niższy koszt budowy (CAPEX),
- b. niższy koszt utrzymania sieci (OPEX) przy jednoczesnej wyższej rentowności (efekt synergii),
- c. zapewnienie wyższego standardu obsługi klienta (wskutek m.in. bliskości do BOK oraz serwisu),
- d. zapewnienie, iż nowa infrastruktura powstanie w oparciu o doświadczonego i znającego lokalne uwarunkowania operatora.

Powyższa propozycja nie jest równoznaczna z całkowitym odejściem od zasady „kto pierwszy, ten lepszy”, jednakże w opinii KIKE pozwoli ona bardziej zoptymalizować szanse powodzenia naboru, a także pozwoli wykluczyć podmioty niesprawdzone na rynku telekomunikacyjnym. Jednakże, w przypadku braku zainteresowania daną pulą PA przez doświadczonego PT, zasada pierwszeństwa złożenia wniosku może mieć wciąż zastosowanie.

Konkurencyjny wariant naboru, skierowanego bezpośrednio do PT, tj. wariant 3 (model na zasadach pomocy publicznej) nie wydaje się być dobrym rozwiązaniem z uwagi na ryzyko

- a) braku zaadresowania dostatecznej liczby PA (jako że założenia naboru w pewnym stopniu powielają dotychczasowe nabory KPO/FERC),
- b) potencjalne zajęcie białych PA przez niewielką pulę dużych przedsiębiorców i brak późniejszej realizacji projektów lub odstąpienie od nich, co skutkowałoby zablokowaniem obszarów, znanym z wcześniejszych naborów.

Zdaniem KIKE, **uzupełnieniem Wariantu 1 mógłby być Wariant 4, tj. model „Funduszu Szerokopasmowego”.** W sytuacji przeprowadzonego z sukcesem pilotażu FS wydaje się, iż warto sięgnąć po to sprawdzone rozwiązanie, jednakże jedynie jako następujące po rozstrzygnięciu naboru metodą Wariantu 1.

Wedle rozumienia KIKE, środki pomocowe mogłyby trafić do jednostek samorządu terytorialnego, lecz w momencie podpisania umów otworzyłoby się okno możliwości ich wydatkowania poza terminem granicznym

31.08.2026. Innymi słowy (prosimy o potwierdzenie), alokacja niewykorzystana w Wariancie 1 mogłaby „pracować” na rynku dłużej, przy jednoczesnym spełnieniu warunku zakontraktowania środków.

Należy tu wszakże poczynić istotne uwagi – po pierwsze, JST musiałyby realizować inwestycje wyłączenie przy wykorzystaniu istniejących PT, a nie zastępując funkcje rynkowe. Po drugie, musiałyby uzyskać wsparcie merytoryczne w przygotowaniu dokumentacji konkursowej (przetargowej) na budowę sieci, aby uniknąć sytuacji znanych z pilotażu FS, gdzie zakres wymogów stawianych wykonawcom inwestycji był nieadekwatny do ich skali.

Jednocześnie podkreślamy, iż przy zastosowaniu wariantu 4 równie **istotna rola samorządów lokalnych powinna dotyczyć bezpośredniego wyznaczania białych PA**. Doświadczenie choćby niedawnego procesu „wyczerniania” części punktów dla projektów z naborów roku 2023 wskazuje, iż centralizacja baz danych adresów nie do końca się sprawdza i powinna być uzupełniona konsultacjami z JST. Można to tego wykorzystać np. gminnych i/lub powiatowych koordynatorów szerokopasmowych. Lokalne władze znają najlepiej swoje „małe ojczyzny”, przez co są w stanie wskazać rejony szczególnego zapotrzebowania (np. powstające lub planowanego dopiero osiedla) lub braku zapotrzebowania (np. pustoszejące przysiółki z opuszczonymi zabudowaniami) na usługi szerokopasmowe.

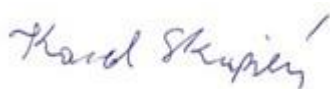
Dodaję przy tym, iż **nie widzimy możliwości realizacji projektów w Wariancie 2, tj. za pośrednictwem JST, lecz w modelu pomocy de minimis**. Dotychczasowe doświadczenia pracy z samorządami (co ważne – nie znającymi w większości specyfiki rynku telekomunikacyjnego) wskazują, iż w omawianym horyzoncie czasowym wariant ten byłby niemalże niewykonalny.

Podsumowując, zdaniem KIKE połączenie Wariantu 1 i 4 w odpowiednim układzie chronologicznym mogłoby zakończyć się powodzeniem. Izba rekomenduje to rozwiązanie jako optymalne spośród przedstawionych opcji.

Pozostajemy do Państwa dyspozycji celem dalszych konsultacji założeń kolejnej interwencji w ramach celu C1.1.1 Krajowego Planu Odbudowy.

Z poważaniem,

Karol Skupień

/Prezes Zarządu/

GRAP - Grupa Robocza ds. współpracy
z Administracją Publiczną

Krajowa Izba Komunikacji Ethernetowej